

**ДІЯЛЬНІСТЬ ЛАБОРАТОРІЇ ЛЕПТОСПИРОЗУ С/Г ТВАРИН
З МУЗЕЄМ МІКРООРГАНІЗМІВ ТА «НАУКОВО – ДОСЛІДНОГО
РЕФЕРЕНС ЦЕНТРУ З ПИТАНЬ ВИВЧЕННЯ ТА ПРОФІЛАКТИКИ
ЛЕПТОСПИРОЗУ В УКРАЇНІ»**

*Завідуючий лабораторією – кандидат ветеринарних наук
О. О. Кучерявенко*

Лептоспіроз включено Всесвітньою організацією охорони здоров'я (ВООЗ) до числа зоонозів, які мають найбільше соціальне значення (поряд із сказом, бруцельозом, туберкульозом тощо). Небезпечність лептоспірозу полягає перш за все в тому, що це захворювання спільне для людей і тварин, надзвичайно варіабельне (вченими виділено 250 сероварів, об'єднаних у 26 серогруп, причому людина може перехворіти лептоспірозом такою ж кількістю разів), ним досить легко заразитися, зокрема через воду.

Значне поширення лептоспірозів серед сільськогосподарських тварин, особливо серед великої рогатої худоби та свиней, призводить до великих економічних збитків. Аналіз даних МЕБ показує, що із 130 країн світу, які офіційно подали звіт про епізоотичну ситуацію відносно лептоспірозу, спостерігали наступне: 56 країн визнані неблагополучними щодо цієї інфекції; в 9 країнах хворобу реєстрували на обмежених територіях; в 19 країнах виявляли лише серопозитивність; 11 країн не надали вірогідної інформації і в 35 країнах хворобу не реєстрували.

З метою вирішення цієї надзвичайно актуальної проблеми, спільним наказом Президента УААН і Голови Державного департаменту ветеринарної медицини Міністерства аграрної політики України №50/23 від 1 червня 2001 року на базі лабораторії лептоспірозу СГ тварин Інституту ветеринарної медицини був створений «Науково – дослідний референс центр (НДРЦ) з питань вивчення та профілактики лептоспірозу в Україні».

Фахівцями центру зібраний та постійно підтримується в умовах безперервного культивування унікальний музей штамів лептоспір, в якому нараховується 20 діагностичних, 7 вакцинних, 18 отриманих із Німеччини, 3-отриманих із Польщі та 52 референтних штами, отриманих із Міжнародного референтного центра м. Амстердам (Нідерландів). Всі штами ідентифіковані згідно паспортів та відповідають видовій належності. Для підтримування в належному стані штамів лептоспір створено систему культивування лептоспір на основі розроблених селективних живильних середовищ, розроблені та зареєстровані згідно чинного законодавства науково-технічна документація на моновалентні та полівалентні вакцини проти лептоспірозу.

Одним з найбільш вагомих наукових результатів, досягнутим центром, є впровадження в умови виробництва на державних біологічних фабриках України трьох наукових розробок: “Вакцина проти лептоспірозу тварин полівалентна (варіант SUIS)” – РП 3662 – 04 – 2874 – 07/08 – $\frac{1}{0}$ від 2 жовтня 2008 року; “Вакцина проти лептоспірозу тварин полівалентна (варіант BOVIS)” – РП 3661 – 04 – 2744 – 07/08 – $\frac{1}{0}$ від 2 жовтня 2008 року; “Вакцина проти лептоспірозу м'ясоїдних бівалентна” – РП 3663 – 04 – 3060 – 07/08 – $\frac{1}{0}$ від 2 жовтня 2008 року.

За безпосередньою участю і методичним науковим супроводом керівника центру Кучерявенко О. О. вперше на території України в 1993 році була розроблена «Інструкція про заходи з профілактики та оздоровлення тварин від лептоспірозу»; науковцями центру розроблено та затверджено ДСТУ 6078:2009 «Методи лабораторної діагностики лептоспірозу тварин». Стандарт розроблений у відповідності до вимог МЄБ та чинного законодавства України. Введення в дію цього стандарту дозволило підвищити рівень діагностики небезпечного захворювання для людей та тварин – лептоспірозу та своєчасно здійснювати комплекс оздоровчих заходів, що сприятиме зменшенню економічних збитків в тваринництві та запобігатиме розповсюдженню лептоспірозої інфекції, також спільно з Державною ветеринарною та фітосанітарною службою України розроблено проект нової «Інструкції про заходи з профілактики та оздоровлення тварин від лептоспірозу», яка відповідає вимогам сьогодення, де регламентовані зміни в організації і проведенні протиепізоотичних заходів при лептоспірозі тварин.